

BIBLIOTEKA PRZEDSZKOLAKA

- Kilka słów o projekcie
- Co znajdziecie w Bibliotece Przedszkolaka?
- Opisy książek
- Scenariusze warsztatów
  1. Klocki typograficzne
  2. Autoportret typograficzny
- Jak realizować projekt?
- Autorzy/Kontakt
- Litery do wycinania lub wrywania

www.burzamozgow.org
www.bibliotekaprzedszkolaka.pl
www.kulturalniplus.pl

● Kilka słów o projekcie

Biblioteka Przedszkolaka to ogólnopolska kampania społeczna, której celem jest rozwijanie nawyków czytelniczych u dzieci przedszkolnych, podniesienie kompetencji metodycznych kadry pedagogicznej oraz partycypacyjne działania międzypokoleniowe polegające na zaangażowaniu do regularnej współpracy rodziców i seniorów.

U podstaw kampanii leży obserwacja pewnego paradoksu: chociaż wiek przedszkolny jest dla dzieci najlepszym, a czasami ostatnim momentem na rozwijanie aktywnego zainteresowania książką (czytanie przez nauczycieli podczas zajęć, leżakowania, posiłków; prace warsztatowe wokół książek, duża ilość czasu wolnego do wykorzystania), to dzieci przedszkolne jako jedyne (w przeciwieństwie do dzieci szkolnych, licealistów czy studentów), nie mają bezpośredniego dostępu do książek w swoich placówkach. Kampania, jako działanie w zamierzeniu cykliczne, ma na celu trwałą zmianę tego stanu rzeczy.

Każda placówka biorąca udział w kampanii otrzymuje kufer z 11 książkami oraz materiały warsztatowe do przeprowadzenia spotkań czytelniczo-warsztatowych. Zestaw przekazywanych książek (atrakcyjne nowości oraz klasyka polska i światowa w nowych wydaniach), może stać się nie tylko zaczątkiem do budowania przedszkolnej biblioteki – jest też podstawą całego szeregu działań stanowiących o atrakcyjności i skuteczności kampanii. Najważniejsze z nich to spotkania z autorami i ilustratorami przekazywanych książek oraz realizacja czytań generacyjnych z udziałem seniorów, którzy biorą udział w regularnych spotkaniach z dziećmi. Kluczową cechą kampanii jest też zaangażowanie samych nauczycieli i pedagogów, którzy dzięki otrzymanym materiałom mogą interdyscyplinarnie pracować z dziećmi rozwijając aktywne zainteresowanie książką.

W ramach inauguracji kampanii w każdym przedszkolu odbywa się spotkanie i warsztat typograficzny, prowadzony przez autora lub ilustratora książek dla dzieci.

Udział w kampanii nie wiąże się z żadnymi opłatami. Biblioteka przechodzi na własność przedszkola, dzięki czemu z książek będą mogły skorzystać dzieci z innych grup przedszkolnych i kolejnych roczników.

Co znajdziecie w kufrze **Biblioteka Przedszkolaka?**

W kufrze znajduje się przede wszystkim **11 książek**, które zostały wybrane przez członków rady programowej Festiwalu Literatury dla Dzieci. Lista tytułów obejmuje najwartościowsze, współczesne książki dla dzieci, a także pozycje klasyczne w atrakcyjnych wizualnie, nowych wydaniach.

W tegorocznej edycji w skrzyni znajdują się:

Poezja polska:

- Jan Brzechwa, **Pali się!**, il. Bohdan Butenko, Wydawnictwo Dwie Siostry;
- Michał Rusinek, **Wierszyki domowe**, il. Joanna Rusinek, Wydawnictwo Znak Emotikon;
- Łukasz Dębski, **Wiórki wiewiórki i inne bajki wierszem**, il. Anna Kaszuba-Dębska, Fundacja Burza Mózgów;

Książki narracyjne pisane prozą:

- Wojciech Widłak, **Pan Kuleczka. Skrzydła** il. Elżbieta Wasiuczyńska, Wydawnictwo Media Rodzina;
- Barbara Gawryluk, **Dżok. Legenda o psiej wierności**; il. Iwona Cała, Wydawnictwo Literaura,
- Justyna Bednarek, **Zielone piórko Zbigniewa. Skarpetki kontratakują!**, il. Daniel de Latour, Wydawnictwo Poradnia K;
- Roksana Jędrzejewska-Wróbel, **Gębolud**, il. Agnieszka Żelewska, Wydawnictwo Bajka;
- Tina Oziewicz, **Co robią uczucia**, il. Aleksandra Zając, Wydawnictwo Dwie Siostry.

Klasyka światowa:

- Julia Donaldson, **Gruffalo**, il. Axel Sheffler, Wydawnictwo Tekturka;
- Dr. Seuss, **Jak Grinch skradł święta**, Wydawnictwo Kropka.

Dodatkowo:

- Wojciech Widłak, **Krasnal w krzywej czapce**, il. Aleksandra Krzanowska, Instytut Książki.

Poza książkami w kufierku znajduje się:

- 25 kompletów kart pracy w formacie A3 (11 kart w każdym komplecie),
- 25 teczek do przechowania kart pracy,
- zestaw pacynek babci i dziadka,
- zestaw typograficznych papierowych okularów do słuchania dla każdego dziecka,
- informator dla nauczycieli,
- dyplom dla seniora biorącego udział w projekcie,
- dyplom dla przedszkola,
- naklejka na drzwi dla przedszkola.

Opisy książek

• Pali się!

Jan Brzechwa, il. Bohdan Butenko, Wydawnictwo Dwie Siostry

Pali się! – to jeden z najbardziej znanych wierszy Jana Brzechwy, mistrza polskiej literatury dziecięcej w kultowym opracowaniu graficznym Bohdana Butenki. Ten autorski duet to gwarancja fantastycznej zabawy! Dynamiczna wierszowana opowieść i dowcipne rysunki są doskonałą lekturą nie tylko dla przyszłych strażaków i strażaczek, ale również dla małych i dorosłych koneserów polskiej literatury dziecięcej. Pełen humoru tekst opowiada o emocjonującym wydarzeniu jakim jest pożar. Lektura tej pozycji jest świetnym pretekstem do rozmowy na temat tego, jak radzić sobie w niebezpiecznych sytuacjach i pod jakimi numerami alarmowymi szukać pomocy.

• Gębolud

Roksana Jędrzejewska-Wróbel, il. Agnieszka Żelewska, Wydawnictwo Bajka.

Historia o poszukiwaniu siebie, walce ze stereotypami i realizacji marzeń. Roksana Jędrzejewska-Wróbel wprowadza czytelnika w świat pozornie ponury, szarobury i pełen smutku. Autorka wykreowała postać Gęboluda – czarodzieja żyjącego według utartych i narzucanych mu schematów. Wraz z rozwojem akcji bohater znajduje w sobie siłę, by zacząć realizować swoje najgłębiej skrywane pragnienia, powalczyć z „potwornym” stereotypem na swój temat i żyć w zgodzie z samym sobą. Historia Gęboluda to opowieść o sile marzeń, samo-

akceptacji, a także o tym, że w każdym z nas jest moc do działania, że drzemie w nas siła do zmiany własnego życia. Przy okazji lektury warto porozmawiać o marzeniach, sposobach na ich realizację, ale też potrzebie wsparcia, sąsiedzkiej pomocy i budowaniu więzi.

• **Wierszyki domowe**

Michał Rusinek, il. Joanna Rusinek, Wydawnictwo Znak.

Wiersze, które znajdziecie w książce dotyczą pojęć i rzeczy znajdujących się w każdym domu, bo jak wiadomo, niektóre przedmioty prowadzą w ukryciu podwójne życie, dlatego warto sprawdzić co robią, kiedy na nie nie patrzymy. Przy okazji lektury Wierszyków można rozmawiać o rodzinnych i domowych zwyczajach, historiach np. o przodkach, albumach rodzinnych, portretach, a również o tym, czy należy bać się tego, co jest w piwnicy, na strychu albo w garażu. Ciekawym tematem są też inni mieszkańcy naszych domów i mieszkań – poza ludźmi mieszkają przecież z nami koty, psy, ale też mrówki czy pająki, brrrr.

• **Wiórki wiewiórki i inne bajki wierszem**

Łukasz Dębski, il. Anna Kaszuba-Dębska, Fundacja Burza Mózgów.

Z tej książki dowiesz się między innymi: Kogo goniła ryba piła?, Co może kura, gdy się stara?, Co z rabarbaru ma Barbara?, Po co wiewiórkom rdzawe wiórki?, Czy miś pod górkę ma, czy z górki?

Te zabawne wiersze dla swojej córki napisał Łukasz Dębski, jej mama Ania przygotowała do niej ilustracje ulepione z masy solnej. Teksty wykorzystują trudne do wypowiedzenia słowa charakterystyczne dla języka polskiego. Autor bawi się ich znaczeniami i brzmieniem. Lektura tej pozycji to świetna zabawa, dająca okazję do poznania wielu nowych, trudnych słów, które wytłumaczono w słowniku zamieszczonym na końcu książki.

• **Pan Kuleczka. Skrzydła**

Wojciech Widłak, il. Elżbieta Wasiuczyńska, Wydawnictwo Media Rodzina.

Kolejna książka Wojciecha Widłaka z serii ciepłych i pogodnych opowiadań o Panu Kuleczce, barwnie zilustrowana przez Elżbietę Wasiuczyńską. Bohaterów drugiego tomu Pana Kuleczki nie trzeba nikomu przedstawiać. Opowiadania te już dawno podbiły serca małych czytelników i ich rodziców. Przygody Pana Kuleczki oraz trójki

najbliższych mu przyjaciół: kaczkę Katastrofy, psa Pypcia i muchy Bzyk-Bzyk to pięknie opisane wydarzenia dnia codziennego, które mogą stać się inspiracją do niezwykłych rozmów z dziećmi na wiele ważnych tematów: o miłości, zaufaniu i wzajemnym wsparciu. Książki o Panu Kuleczce obecne na półkach księgarskich od blisko 20 lat znajdują się m.in. na Złotej Liście książek polecanych do czytania dzieciom przez Fundację ABC XXI Cała Polska czyta dzieciom.

• **Dżok. Legenda o psiej wierności**

Barbara Gawryluk, il. Iwona Cała, Wydawnictwo Literatura.
Książka z płytą CD – czyta aktor Marcin Kobierski.

Książka z płytą CD została wyróżniona przez Polską sekcję IBBY oraz wpisana na listę Złotej dwudziestki w plebiscycie na najbardziej wartościowe tytuły dla dzieci, zorganizowanym na 20-lecie kampanii Cała Polska czyta dzieciom (Fundacja ABCXXI). Historia Dżoka jest oparta na faktach, co więcej, na bulwarach wiślanych w Krakowie, nieopodal Wawelu do dzisiaj znajduje się pomnik owego wiernego psiaka. Autorka tekstu, pisarka i dziennikarka Radia Kraków, spisała od lat powtarzaną, wzruszającą miejską legendę, którą ilustracjami opatrzyła Iwona Cała. Przy okazji lektury można porozmawiać o uczuciach łączących nas z naszymi pupilami, o tym, co do nich czujemy i co one czują do nas. Ciekawym wątkiem mogą też być miejskie legendy. Spróbujcie podać przykłady takich legend oraz poszukać ich w swojej własnej okolicy.

• **Zielone piórko Zbigniewa. Skarpetki kontratakują!**

Justyna Bednarek, ilustracje Daniel de Latour, Wydawnictwo Poradnia K

Książka stanowi najnowszą odsłonę przygód Skarpetek autorstwa Justyny Bednarek. Niewyjaśnione zniknięcie Zbigniewa, domowej zielonej papugi, motywuje detektywa Pinkertona do rozpoczęcia poszukiwań pierzastego stworzenia. Młodzi czytelnicy, by rozwiązać zagadkę zniknięcia tajemniczego ptaka, muszą odbyć trudną podróż i kreatywnie wyciągać wnioski z przeżywanych zdarzeń. Daniel de Latour, ilustrator, w wyjątkowy sposób spoił świat ludzi, zwierząt oraz skarpetek! Książka może być podstawą do stworzenia teatryku, w którym główną rolę odgrywać będą kolorowe skarpetki przeżywające nietuzinkowe przygody.

• **Jak Grinch skradł Świąta!**

Dr Seuss, il. Dr Seuss, Wydawnictwo Kropka

Jak Grinch skradł Świąta! to kultowa publikacja, która skradła serca

milionów czytelników na całym świecie. Tym razem po raz pierwszy w języku polskim w mistrzowskim tłumaczeniu Michała Rusinka, zapewniając czytelnikom szansę na znakomitą zabawę. Dzięki zwirowanym rymowankom i szalonej grafice poznać historię zrzędlivego Grincha i jego podłych prób ukradnięcia świąt mieszkańcom Ktosiowa! Ta urocza i pouczająca opowieść, przynosi ze sobą nie tylko humor, ale także ważne przesłanie. Stanowi idealną okazję do rozmów na temat przeżywania i wartości świąt, samotności, złości, i tego, jak miłość oraz wspólnota może zmienić każde, nawet najbardziej zimne serce.

• Gruffalo

Julia Donaldson, il. Axel Scheffler, Wydawnictwo Tekturka.

Klasyka literatury dziecięcej, światowy bestseller, który przetłumaczono na 76 języków, w polskim przekładzie Michała Rusinka. Gruffalo to krótka rymowanka, która opowiada historię o myszce. Pomysłowość i hart ducha pozwalają jej wyjść cało ze spotkania ze strasznym potworem, tytułowym Gruffalo. Co więcej, Myszka jest na tyle sprytna, że udaje jej się przestraszyć dużo większego od niej potwora. Czy to możliwe, żeby ktoś tak straszny bał się takiego małego stworzonka? Myszka udowadnia, że prawdziwa siła nie drzemie w mięśniach, a w głowach. Przy okazji tej historii dzieci z łatwością powinny zdefiniować nie tylko pojęcie strachu, ale też sprytu, przebiegłości, wiary we własne możliwości i pewności siebie. Rymowankę charakteryzuje idealnie wpadający w ucho rytm – warto zwrócić na to uwagę – dzięki temu, to idealny tekst do odegrania, np. w formie teatryku.

• Co robią uczucia?

Tina Oziewicz, il. Aleksandra Zając, Wydawnictwo Dwie Siostry

Radość, duma, zachwyt, złość, niepokój, lęk... Wszyscy znamy te uczucia. Ale czy wiemy, co robią, kiedy ich nie czujemy? Teraz możemy się tego dowiedzieć.

Krótki poetycki tekst Tiny Oziewicz w połączeniu z dowcipnymi, uroczymi ilustracjami Aleksandry Zając wzrusza i działa na wyobraźnię. Jakie hobby może mieć tęsknota? Kto dotrzymuje towarzystwa spokojowi? Warto to sprawdzić i szukać odpowiedzi. Bo ta niezwykła książka to zaproszenie dla dzieci i rodziców do rozmów i rozmyślań o tym, co kryje się w każdym z nas.

• Krasnal w krzywej czapce

Wojciech Widłak, il. Aleksandra Krzanowska, Instytut Książki

Każda książka mieści w sobie cały świat. Ta o Krasnalu w krzywej czapce skrywa wiele zaklętych światów. Czego tu nie ma?! Jest uciekający czas, jest osiołek, który niósł na grzbiecie króla, jest czarodziej i leśna biblioteka. Ale przede wszystkim jest wrażliwość autora, który w prostej formie zawarł mądrość i głębokie treści, pochwałę wspólnego czytania, bo mało co tak zbliża, jak przeżywanie razem książkowych opowieści. Te, które zapisał Wojciech Widłak wciągają, wzruszają i dają do myślenia. Sprawiają, że na nowo – samodzielnie i z bliskimi – można odkrywać radość czytania, zwłaszcza w tak młodym wieku!

Dr Michał Zając

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii
Uniwersytet Warszawski

Pierwsze spotkania z książką

W jednej z najważniejszych polskich prac naukowych poświęconych czytelnictwu dzieci autorka – prof. Joanna Papuzińska-Beksiak – podejmuje niezwykle ciekawą refleksję: zajmuje się pierwszymi spotkaniami najmłodszych z literaturą. Bardzo znaczący jest tytuł jaki Pani Profesor nadała swojej rozprawie – „Inicjacje literackie”.

Inicjacja literacka – pierwsze zetknięcie z tekstem – to arcyważny moment. Często właśnie wtedy decyduje się cała przyszłość czytelnicza człowieka. Psychologia mówi o tzw. prawie pierwszych połączeń: długofalowych skutkach doznań jakie są następstwem wstępnych kontaktów z przedmiotem, osobą, czynnością. Jeżeli takie inicjacyjne spotkanie przyniesie przyjemność, satysfakcję i radość, to istnieje szansa, że pozytywne nastawienie w nas zostanie, może na całe życie.

Kiedy myślimy o łączeniu dzieci młodszych z książką natychmiast pojawia się postać POŚREDNIKA; osoby, która otworzy drzwi literatury

przed przyszłymi czytelnikami, nie znającymi przecież jeszcze nawet alfabetu! Pośrednika, który będzie swoistym mistrzem inicjacji...

Najbardziej skuteczną dla rozwoju czytelniczego jest z pewnością inicjacja literacka, która odbywa się w rodzinnym kręgu: tam gdzie zwykle jest najwięcej ciepła i zaufania. To obraz, który wiele osób z czułością przechowuje w pamięci: wieczorne czytania przed snem, pierwsze lektury, tytuły, które potrafimy sobie przypomnieć czasami po wielu latach. Bywa i tak, że te pierwsze książki wspominamy do końca życia. Czasami są to utwory bardzo znaczące, niekiedy jednak zupełnie błahy, opromienione jednak ciepłem rodzinnej atmosfery. Pośrednikiem wprowadzającym w świat literatury staje się najczęściej Mama.

Niestety, badania czytelnictwa – nie tylko polskie! – nie pozostawiają złudzeń. Coraz więcej jest nieczytających dorosłych, takich, którzy w ciągu roku nie mieli w rękach nawet jednej książki. Trudno się z tym pogodzić, ale spora jest także liczba domów rodzinnych, w których nie ma ani jednej książki!

Coraz więcej dzieci nie może więc liczyć na rozpoczęcie swojej biografii czytelniczej w kręgu rodzinnym. Jednak, inicjacja literacka może przecież przenieść się do innego kręgu, do innego środowiska. Wielką rolę mają tu do odegrania instytucje edukacyjne i wychowawcze: przedszkola i szkoły. Nauczycielki i nauczyciele przyjmują rolę pośrednika, stają przed ogromnym wyzwaniem: wprowadzając dzieci w świat książek nie mają przecież wielu atutów, które są w naturalnym posiadaniu rodziców.

Siłę i sukces pierwszym dziecięcym spotkaniom z książką, z literaturą w placówkach edukacyjnych może jednak zapewnić dobre przygotowanie, przemyślane działanie, a przede wszystkim to, czego tak często w domach rodzinnych nie ma – starannie dobrane książki; ciekawe, pobudzające wyobraźnię, pasujące do potrzeb emocjonalnych. Właśnie takie książki można odnaleźć w zebranej przez Fundację Burza Mózgów kolekcji. Projekt Biblioteka Przedszkolaka to przemyślany zestaw tytułów – z różnych półek, każdy coś dla siebie znajdzie! Ciepłe wierszyki domowe Michała Rusinka, teksty Tuwima połączone z zabawnymi ilustracjami mistrza Butenki, wzruszająca historia o psiej wierności opowiedziana przez Barbarę Gawryluk, przypadki muminkowej rodziny, podmorskie podróże kapitana Jacques'a Cousteau – kto wie? Może to właśnie będą te magiczne książki wspomniane za 10, 20 a może

i 60 lat? Te pierwsze, zaczarowane teksty, które pokażą dzisiejszym przedszkolakom piękno literatury!

Piękne i mądre książki czytane wspólnie: nawet jeżeli ci młodzi trudnej sztuki czytania jeszcze nie posiadli mogą oglądać ilustracje, zaglądać ciekawie na strony tekstu. Na tym polega inicjalność tego momentu – najmłodszy mają zobaczyć książkę, dotknąć, ma ona zjawić się w ich życiu jako element codzienności.

Bardzo ważne – może najważniejsze! – jest zbudowanie odpowiedniej atmosfery tych pierwszych spotkań. Aby to prawo pierwszych połączeń, które przywołaliśmy powyżej pozytywnie zadziałało w przyszłości inicjalne kontakty z książką muszą być niewymuszone, nieść ze sobą radość, luz i przyjemność.

Największym bowiem zagrożeniem dla pozytywnego postrzegania książki przez najmłodszych jest zdarzająca się przecież często w instytucjach edukacyjnych atmosfera przymusu połączona z ocenianiem. Dzieciakom, które o książkach i literaturze czasami nie wiedzą zupełnie nic może na długo zapaść w głowy i serca negatywne skojarzenie.

Niestety, badacze analizujący zachowania tzw. „czytelnika opornego” (młodego człowieka świadomie odmawiającego czytania) jednoznacznie stwierdzają, że jedną z najczęstszych przyczyn powodujących powstawanie tego zjawiska jest nieprzyjemne skojarzenie zbudowane przez instytucje edukacyjne: „książka-przymus-ocena”.

Warto więc umiejętnie budować wspomnianą wyżej atmosferę niewymuszonego kontaktu, a magiczne, dobrze dobrane książki pomogą urzeczywistnić dobrą siłę pierwszych spotkań najmłodszych ze słowem drukowanym.

A czytać warto i trzeba: dzisiejsze technologie oferują co prawda wiele alternatyw, które z czytaniem konkurują, które umożliwiają zdobycie wiedzy i zakosztowanie rozrywki bez kontaktu z książkami, pamiętać jednak należy, że druk na długo z nami jeszcze zostanie. Przynosić będzie piękne opowieści, ale obecny, także na karcie do głosowania, pozwoli wziąć udział w życiu społecznym.

• Scenariusze warsztatów

• Warsztat TYPOGRAFICZNE KLOCKI

Czas trwania: 45 minut

Cele: doskonalenie zdolności motorycznych, zapoznanie się z dawnymi technikami drukarskimi, poznawanie wizualnego wymiaru znaków typograficznych i sposobu projektowania czcionek.

Materiały dla grupy 25 osób:

- nożyczki – dla każdego uczestnika,
- kolorowe arkusze pianki kreatywnej (mikroguma), format A4,
- klej polimerowy,
- szablony liter i znaków typograficznych,
- drewniane klocki – 50 szt.,
- ołówki – dla każdego uczestnika.

Organizacja sali:

Do przeprowadzenia warsztatów wystarczy przestrzeń, którą dzieci mają dla siebie na ławkach. Dla większej swobody można zsunąć ławki i warsztaty przeprowadzić w kole na podłodze/dywanie, wtedy każde dziecko powinno dostać kartkę/podkładkę, na której będzie pracowało (unikniemy wtedy zabrudzeń).

Podstawa programowa:

Ugruntowanie zainteresowań czytelniczych, zachęcenie do podejmowania indywidualnej pracy twórczej.

Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpocznij od rozmowy z dziećmi dotyczącej początków historii druku. Zaproś dzieci do podzielenia się swoimi wyobrażeniami na temat pierwszych książek i sposobie ich powstawania. Ważne, aby każde dziecko mogło się wypowiedzieć i podzielić swoimi pomysłami.

Rozdaj materiały. Każde dziecko powinno otrzymać: nożyczki, ołówek, szablon liter, arkusz mikrogumy, dwa drewniane klocki.

Warsztaty rozpocznij od pokazania dzieciom, jak wykonać typograficzny klocek: na mikrogumie połóż szablon wybranego znaku, obrysuj go mocno ołówkiem tak, aby odcisnął się na mikrogumie, następnie otrzymany kształt wytnij dokładnie nożyczkami i przyklej za pomocą kleju polimerowego*. Klocek typograficzny gotowy! Teraz czas na dzieci! Każde dziecko powinno wykonać jeden klocek typograficzny. Dzięki

temu stworzycie cały alfabet. Jeśli macie do dyspozycji więcej klocków, przygotujcie inne znaki – najlepiej elementy twarzy (nos, usta, oczy). Przydadzą się one w czasie realizacji warsztatów typograficznych. Zanim dzieci zaczną pracę, ustalcie w grupie, kto wykonuje jaką literę. Możliwe, że część dzieci będzie potrzebowała pomocy przy wycinaniu szablonów (np. litery A, G, R). Kiedy wszyscy skończą pracę, odłóżcie klocki w jedno wybrane miejsce (np. parapet, wolna ławka) do wyschnięcia.

Tak wykonane klocki możecie wykorzystać w czasie warsztatów projektowania typograficznego autoportretu i odbijając je na kartce (najlepiej o formacie A3), stworzyć własne teksty. Klockami można podzielić się z młodszymi grupami.

*pamiętaj, że litery należy przykleić tak, aby były swoim odbiciem lustrzanym – klocki mają pełnić funkcję pieczętek.

• Warsztat **TYPOGRAFICZNE AUTOPORTRETY**

Czas trwania: 30 min.

Cele: wprowadzenie pojęcia typografia* i autoportret**

Materiały dla grupy 25 osób:

- grube kartki w formacie A3 – 25 szt.,
- papierowe talerzyki – 25 szt. (jeśli korzystasz z pieczętek typograficznych),
- pędzle – 25 szt. (jeśli korzystasz z pieczętek),
- czarna farba tempera – 1 butelka (jeśli korzystasz z pieczętek),
- klej i nożyczki – 25 szt. (jeśli korzystasz z szablonów liter),
- pieczątki typograficzne (wykonane według wcześniejszej instrukcji),
- płachta malarska.

Organizacja sali:

Warsztaty można przeprowadzić na podłodze lub na ławkach.

Jeśli pracujecie na podłodze, rozłóż płachtę malarską, która zabezpieczy podłogę przed zabrudzeniami.

Podstawa programowa:

Rozwijanie kompetencji takich jak kreatywność, budowanie naturalnej ciekawości poznawczej.

Przebieg zajęć:

Warsztaty rozpocznij od rozmowy z uczestnikami. Zapytaj dzieci, czy wiedzą, czym jest autoportret. Jeśli nie, zapytaj o ich skojarzenia.

Autoportret można porównać do współczesnego pojęcia selfie (zdjęcia wykonanego samemu sobie).

Rozdaj uczestnikom białe kartki A4. Każdy powinien dostać jedną sztukę. Rozłóż typograficzne pieczątki tak, aby każdy miał do nich swobodny dostęp i pokaż je wszystkim. To za ich pomocą dzieci wykonają swoje twarze. Zapytaj, czy wyobrażają sobie literę U jako usta/uszy, literę W jako włosy, a literę O jako oczy. Przypomnij dzieciom raz jeszcze, czym jest autoportret, zwróć ich uwagę na to, że pieczętek nie można przybijać w dowolnym miejscu kartki. Należy stworzyć z nich obrazek twarzy.

Nałóż czarną farbę na papierowe talerzyki i rozdaj po sztuce każdemu uczestnikowi. Następnie, za pomocą pędzli, dzieci rozprowadzają nałożoną wcześniej na nie czern, w której będą maczały pieczątki i odbijały je na kartkach. Podejdź do każdego. Sprawdź, czy wszyscy mają pomysł na swój autoportret.

Opowiedz, czym jest typografia i druk. Dawniej wszystko drukowano czarną farbą za pomocą klocków typograficznych.

Dzieci za pomocą pieczętek przybijają: oczy, nos, usta, szyję, włosy i obrys twarzy. Powstały autoportret musi wyschnąć. Kiedy schnie, jest czas na umycie rąk i uporządkowanie sali.

Na zakończenie usiądźcie w kole. Każdy uczestnik warsztatów dokonuje autoprezentacji swojej pracy. Mówi, co sprawiło mu największą trudność i co najbardziej podobało mu się w warsztatach.

***

*Co to jest TYPOGRAFIA: technika druku wypukłego oraz dziedzina, która koncentruje się na kształtowaniu struktur i aranżacji języka w jego wizualnym wymiarze. Zajmuje się doбором czcionek pisma, jego użyciem i składem. O typografii można mówić również w kontekście poligrafii, drukarstwa, stosowania czcionek.

Typografia to również zagadnienia dotyczące projektowania drukowanych liter i innych znaków pisarskich (zarówno czcionek – metalowych kostek do drukowania na papierze, jak i fontów – cyfrowych odpowiedników czcionek) oraz wzajemnych relacji pomiędzy tymi znakami i grupami znaków, układu graficznego drukowanej strony, sztuki użytkowej zajmującej się estetyką szaty graficznej publikacji, układu graficznego strony w witrynie WWW.

**Co to jest AUTOPORTRET: portret artysty wykonany przez niego samego.

• Jak realizować projekt

Realizacja projektu w każdym przedszkolu zaczyna się od organizacji warsztatów inauguracyjnych, czyli spotkania z autorem, ilustratorem lub animatorem. W czasie spotkania odbywa się warsztat typograficzny i wspólne czytanie z seniorem oraz przekazanie wszystkich materiałów.

Placówka otrzymuje pakiet materiałów graficznych dla innych grup przedszkolnych, które można drukować i powielać. Pakiet obejmuje: karty pracy, litery, okulary typograficzne, kolorowy wizerunek babci i dziadka do tworzenia kukiełek. Każdy nauczyciel ma swobodny dostęp do materiałów online, zamieszczonych na stronie internetowej: bibliotekaprzedzkolaka.pl w zakładce Materiały kreatywne.

Po spotkaniu inauguracyjnym projekt powinien być kontynuowany przez daną grupę przedszkolną na przestrzeni kolejnych trzech miesięcy. Dzieci zapraszają dziesięciu seniorów (babci i dziadków) do czytania kolejnych dziewięciu książek z kuferka. Po każdym takim spotkaniu wypełniają kartę pracy dotyczącą czytanej książki: kolorują, wycinają lub wytargują litery i je przyklejają.

Dzieci mogą zabierać karty pracy do domu, a na ich rewersie rysować własne historie, usłyszane od swoich babć i dziadków. Takie zajęcia jeszcze mocniej zintegruje i zacieśni ich relacje.

Na zakończenie projektu Fundacja prosi każde z przedszkoli o wypełnienie nadesłanej karty ewaluacyjnej, podsumowującej projekt.

• Autorzy/Kontakt

Pomysłodawcą i realizatorem kampanii Biblioteka Przedszkolaka jest Fundacja Burza Mózgów. Głównym celem Fundacji jest promocja kultury i sztuki, a także wspieranie młodych artystów. Fundacja podejmuje działania na rzecz rozwoju i promocji czytelnictwa wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

Działa na polu artystycznym poprzez angażowanie różnych grup społecznych i wiekowych do wspólnego, kreatywnego działania. Spotkania międzypokoleniowe są szczególnie ważnym aspektem projektu Biblioteka Przedszkolaka.

Fundacja prowadzi szereg inicjatyw edukacyjnych, które mają na celu budowę świadomych, ciekawych świata odbiorców, a także wzmacnianie postaw aktywnego obywatela.

Najważniejsze projekty Fundacji Burza Mózgów

- **Festiwal Literatury dla Dzieci** – kilkunastodniowe święto książki, które każdego roku odbywa się w Gdańsku, Krakowie i Poznaniu; fidd.pl
- **Biblioteka Przedszkolaka** – kampania społeczna polegająca na zakładaniu przedszkolnych bibliotek i organizacji międzypokoleniowych spotkań czytelniczych; bibliotekaprzedszkolaka.pl
- **Kulturalni + / interdyscyplinarna edukacja kulturalna** – portal edukacji kulturalnej dla dzieci, młodzieży i kadr kultury oraz warsztaty dla wszystkich grup wiekowych prowadzone w instytucjach kultury i placówkach oświatowych; kulturalniplus.pl
- **Sztuka w ekran stuka** – portal internetowy dedykowany kadrom kultury, twórcom oraz dzieciom i młodzieży. Zawiera: scenariusze lekcji, tutoriale i filmiki instruktażowe, wywiady z artystami, kolorowanki do pobrania; sztukawekranstuka.pl
- **Co autorom w głowach siedzi** – projekt wzbogacający ofertę kulturalną krakowskich księgarni; burzamosgow.org
- **Kreacja** – pakiet szkoleń dla bibliotekarzy, prowadzony we współpracy z Biblioteką Kraków; burzamosgow.org
- **Love Królowe** – portal edukacji historyczno-kulturalnej, poświęcony polskim królowym; lovekrolowe.pl / poczetkrolowychpolskich.pl

Działania Fundacji Burza Mózgów zostały wyróżnione w wielu konkursach, w tym w konkursie Zwyrtała 2020 oraz konkursie Marszałka Województwa Małopolskiego „Kryształy Soli” dla najlepszych organizacji pozarządowych za: „(...)stworzenie unikalnej oferty edukacyjnej, wkład w rozwój potencjału intelektualnego dzieci oraz wychowywanie pokoleń świadomych i aktywnych czytelników”.

Zapraszamy do udziału w projektach realizowanych przez Fundację Burza Mózgów! / www.burzamosgow.org

Kontakt

Koordynator kampanii Biblioteka Przedszkolaka:

e-mail: biblioteka.przedszkolaka@gmail.com, tel.: 530 679 138

www.bibliotekaprzedszkolaka.pl

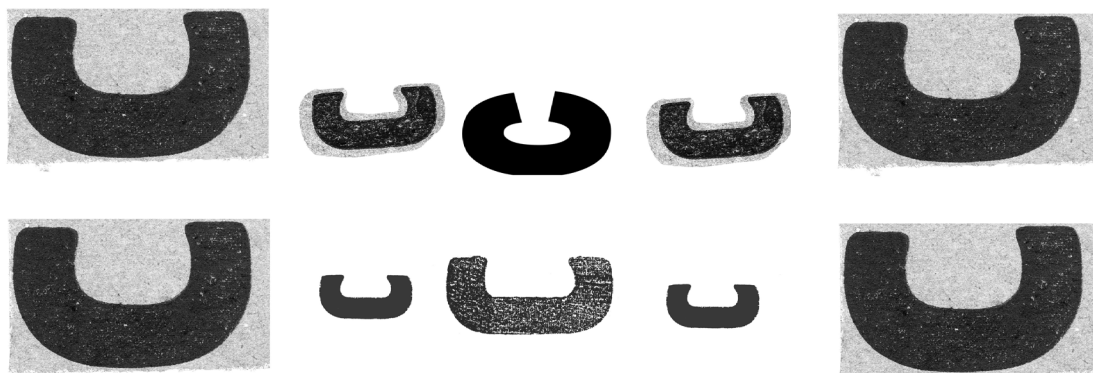
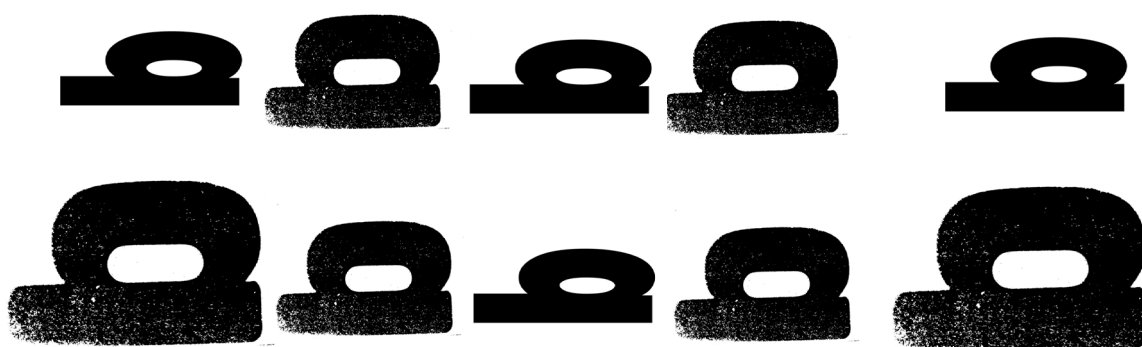
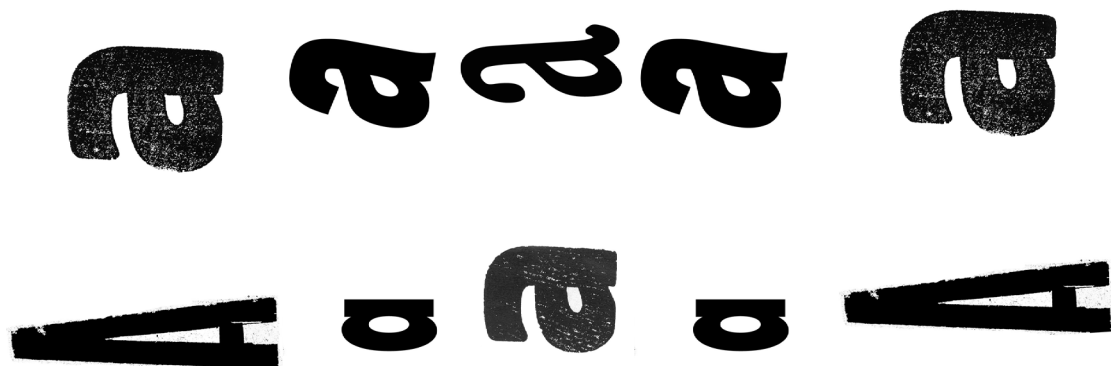
Adres biura Fundacji Burza Mózgów: ul. Węgierska 8/3, 30-531 Kraków

Litery

- do powielania na ksero,
- do wycinania lub wydzierania,
- do tworzenia kompozycji typograficznych (autoportretów i karty pracy).
- do pobrania na stronie kampanii: www.bibliotekaprzedszkolaka.pl

D d d d

d d d d

e e e e

e e e e

f f f f

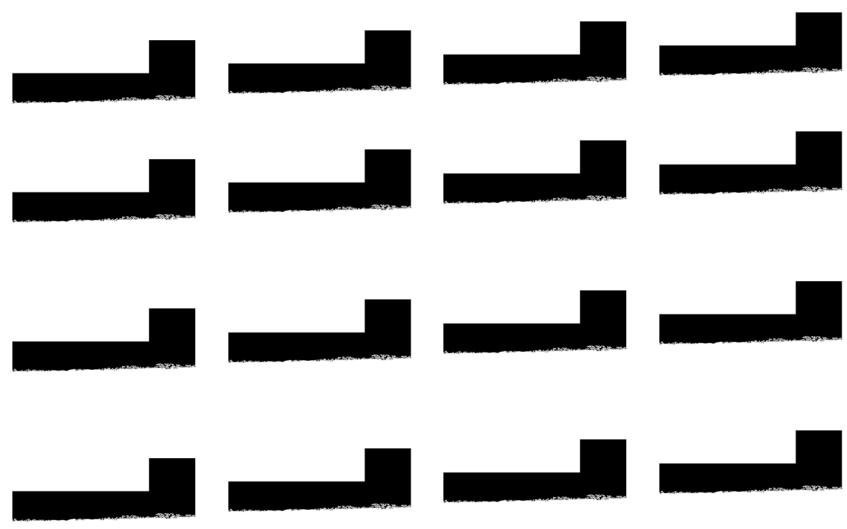
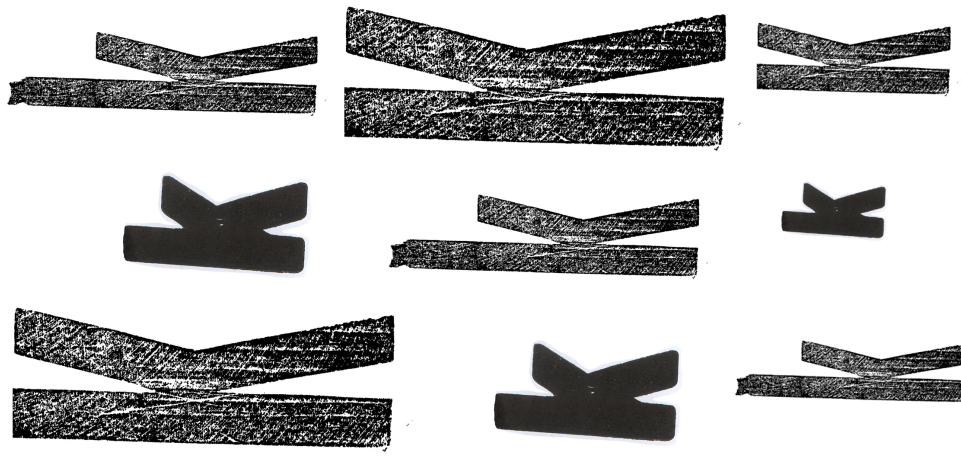
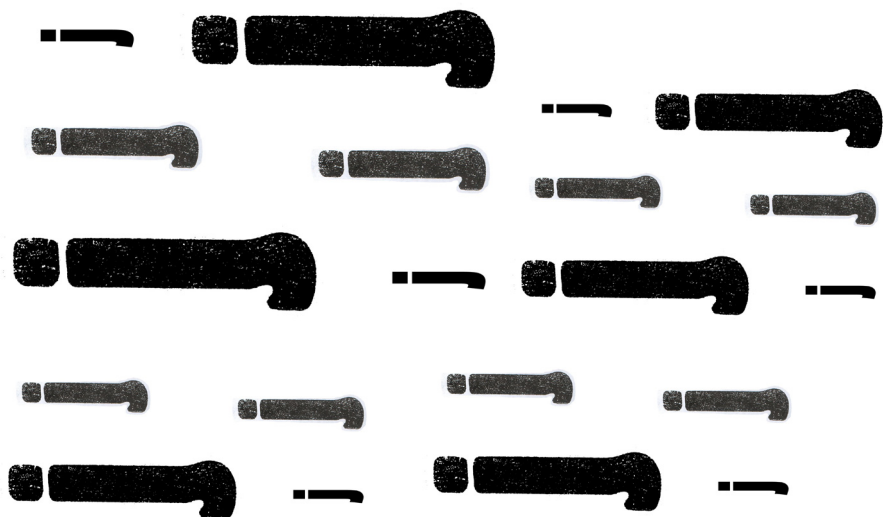

0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0

0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0

0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0
 0 0 0 0

T T T
 T T T
 T T T
 T T T

m m m m
 m m m
 m m m

n n n n
 n n n n
 n n n n

o o o o
 O O O O

P P P P
 p p p p
 R R R R
 r r r r
 R R R R

s s S s
 S s s S

Handwriting practice section for the letter 'T'. It is divided into three columns by vertical dotted lines. Each column contains three rows of letters:

- Column 1:** Large, bold, black uppercase 'T's and lowercase 't's.
- Column 2:** Large, bold, black uppercase 'T's and lowercase 't's with a light grey drop shadow.
- Column 3:** Large, bold, black uppercase 'T's and lowercase 't's with a textured, grainy appearance.

Below the 'T' section, there are three columns of uppercase 'U' and lowercase 'u' letters, following the same three-row structure and styles as the 'T' section.

Below the 'U' section, there are three columns of uppercase 'W' and lowercase 'w' letters, following the same three-row structure and styles as the 'T' section.

